

Warszawa, dnia 19 marca 2025 r.

Szkoła w Chmurze sp. z o.o.
ul. Powązkowska 44c
01-797 Warszawa

OPINIA PRAWNA

Przygotowana przez:	adw. Przemysław Wierzbickiego dor. pod. Kamilę Cebelińską
Dla:	Szkoła w Chmurze sp. z o.o.
Dnia:	19 marca 2025 r.
Temat:	Analiza przepisów prawa oświatowego w zakresie zasad organizowania i przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych dla uczniów realizujących obowiązki szkolne poza szkołą, w szczególności w zakresie formy prowadzenia tych egzaminów.

Szanowni Państwo,

W związku z przekazanym nam zleceniem przygotowania opinii prawnej dotyczącej zasad organizowania i przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego dla uczniów realizujących obowiązki szkolne poza szkołą, zwłaszcza czy zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa egzamin klasyfikacyjny może być przeprowadzony z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (tj. w formie zdalnej), poniżej przedstawiamy opinię prawną w zakresie interesującej Państwa kwestii.

I. WNIOSKI

Z przepisów prawa oświatowego dotyczących egzaminu klasyfikacyjnego nie wynika, że egzamin ten powinien być przeprowadzony w określonej formie. W ocenie Kancelarii możliwe jest przeprowadzenie egzaminu klasyfikacyjnego zarówno w formie zdalnej jak i stacjonarnej, zaś decyzja co do formy egzaminu podejmowana jest przez dyrektora szkoły.

Kancelaria nie znajduje jakichkolwiek sprzeczności pomiędzy procedurami organizowania i przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych dopuszczających możliwość organizowania i przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych w formie zdalnej a przepisami prawa oświatowego w tym zakresie.

Zawieszenie zajęć w rozumieniu art. 125a ust. 1 Prawa oświatowego nie będzie miało wpływu na zasady organizowania i przeprowadzenia egzaminów, o których mowa w ustawie o systemie oświaty, w tym egzaminu klasyfikacyjnego. Tym samym brak okoliczności obligujących dyrektora szkoły do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie skutkuje obowiązkiem przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego w formie stacjonarnej.

Egzamin klasyfikacyjny może być przeprowadzony w formie zdalnej, tj. z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jeżeli jednocześnie forma ta pozwoli na spełnienie wszystkich warunków prowadzenia takich egzaminów określonych w art. 44l s.o. oraz §15 Rozporządzenia MEN.

W ocenie Kancelarii szkoły, które dopuszczają możliwość przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego w formie zdalnej we właściwy sposób realizują obowiązek zorganizowania i przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego dla uczniów realizujących obowiązek szkolny poza szkołą.

II. DEFINICJE

„Szkoła”	Jedna ze szkół podstawowych lub liceów, których organem prowadzącym jest Szkoła w Chmurze sp. z o.o.
„SwC”	Szkoła w Chmurze sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, ul. Zbigniewa Romaszewskiego 23, 01-874 Warszawa,
„Kancelaria”	KKLW Wierzbicki i Wspólnicy sp. k. z siedzibą w Warszawie, ul. Twardej 2, 00-105 Warszawa

III. PRZEDMIOT OPINII

Przedmiotem niniejszej opinii zgodnie ze szczegółowym opisem przedmiotu zamówienia jest:

- 1) wskazanie przepisów stanowiących podstawę prawną dla organizacji i przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego;
- 2) ocena zasad organizowania i przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych w Szkołach SwC w kontekście przepisów stanowiących podstawę prawną dla organizacji i przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego;
- 3) wskazanie zakresu obowiązku dyrektora do organizowania zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, o którym mowa w art. 125a P.o. i ocena

możliwości przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego w formie zdalnej w przypadku braku ziszczenia się przesłanki skutkującej obowiązkiem zawieszenia zajęć.

IV. STAN FAKTYCZNY

1. SwC jest organem prowadzącym szkoły i licea, w których uczniowie realizują obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą na podstawie art. 37 ust. 4 P.o., tzw. „edukacja domowa”.
2. Szkoły są zobowiązane do przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego celem wystawienia rocznych ocen klasyfikacyjnych, które są warunkiem promocji do następnej klasy. Egzaminy klasyfikacyjne, za zgodą ucznia i rodzica, przeprowadzane są w formie zdalnej, tj. z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Egzaminy odbywają się zgodnie z następującymi zasadami:
 - egzaminy odbywają się raz w roku z każdego przedmiotu obowiązującego w danej klasie, z zastrzeżeniem, że uczeń realizujący obowiązek szkolny poza szkołą nie ma obowiązku zaliczenia egzaminów z plastyki, muzyki oraz wychowania fizycznego i nie otrzymuje oceny z zachowania;
 - egzaminy klasyfikacyjne odbywają się w dniach od września do maja danego roku szkolnego. Uczeń może się zapisać na egzamin klasyfikacyjny na konkretny dzień na platformie edukacyjnej szkoły;
 - egzamin pisemny trwa 60 minut, a ustny 15 minut. W egzaminie ustnym może uczestniczyć, w roli obserwatora, rodzic lub opiekun ucznia;
 - SwC określa również sposób weryfikowania znajomości podstawy programowej. Zadania testowe oraz projekty przedstawiane w czasie egzaminu ustnego dotyczą zakresu części podstawy programowej obowiązującej na etapie edukacji danego ucznia.
3. SwC zwróciła się do Kancelarii o wydanie opinii w zakresie możliwości przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego w formie zdalnej.

1. PODSTAWA PRAWNA

- a. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 737 z późn. zm.; dalej również jako: „P.o.”);
- b. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 750; dalej również jako „s.o.”);
- c. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 2 września 2022 r. w sprawie organizowania i prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1903 z późn. zm.; dalej jako: „Rozporządzenie

MEN ws. organizowania i prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość”);

- d. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 302 z późn. zm.; dalej jako: „**Rozporządzenie MEN ws. egzaminu maturalnego**”);
- e. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2572 z późn. zm.; dalej jako: „**Rozporządzenie MEN**”).

2. OCENA PRAWNA

1. Podstawa prawna organizowania i przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego

- 1. Analizę należy rozpocząć od przedstawienia przepisów stanowiących podstawę prawną obowiązku Szkoły do organizacji i przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego.

art. 37 P.o.

1. Na wniosek rodziców dyrektor odpowiednio publicznego lub niepublicznego przedszkola, szkoły podstawowej i szkoły ponadpodstawowej, do której dziecko zostało przyjęte, może zezwolić, w drodze decyzji, na spełnianie przez dziecko odpowiednio obowiązku, o którym mowa w art. 31 ust. 4, poza przedszkolem, oddziałem przedszkolnym w szkole podstawowej lub inną formą wychowania przedszkolnego i obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą.

2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, może być wydane przed rozpoczęciem roku szkolnego albo w trakcie roku szkolnego, jeżeli:

- 1) *(uchylony)*
- 2) *do wniosku o wydanie zezwolenia dołączono:*
 - a. *(uchylona)*
 - b. *oświadczenie rodziców o zapewnieniu dziecku warunków umożliwiających realizację podstawy programowej obowiązującej na danym etapie edukacyjnym,*
 - c. *zobowiązanie rodziców do przystępowania w każdym roku szkolnym przez dziecko spełniające obowiązek szkolny lub obowiązek nauki do rocznych egzaminów klasyfikacyjnych, o których mowa w ust. 4.*

3. Przepisu ust. 2 pkt 2 lit. c nie stosuje się w przypadku wydawania zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, dla dzieci i młodzieży posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym.

4. *Uczeń spełniający obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą uzyskuje roczne oceny klasyfikacyjne na podstawie rocznych egzaminów klasyfikacyjnych z zakresu części podstawy programowej obowiązującej na danym etapie edukacyjnym, uzgodnionej na dany rok szkolny z dyrektorem szkoły. Egzaminy klasyfikacyjne są przeprowadzane przez szkołę, której dyrektor zezwolił na spełnianie obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą. Uczniowi takiemu nie ustala się oceny zachowania. Egzamin klasyfikacyjny przeprowadza się odpowiednio zgodnie z art. 44l lub art. 44wa ustawy o systemie oświaty i przepisami wydanymi na podstawie art. 44zb ustawy o systemie oświaty.*

5. *Przepisu ust. 4 nie stosuje się do dzieci i młodzieży posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym.*

6. *Roczna i końcowa klasyfikacja ucznia spełniającego obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą odbywa się zgodnie z przepisami rozdziału 3a ustawy o systemie oświaty.*

7. *Uczeń spełniający obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą, a także rodzic takiego ucznia, może korzystać ze wsparcia szkoły, której dyrektor wydał zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, obejmującego:*

- 1) *prawo uczestniczenia w szkole w zajęciach, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 2, 3 i 5-7;*
- 2) *zapewnienie dostępu do:*
 - a. *podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych, o którym mowa w art. 54 ust. 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, oraz*
 - b. *pomocy dydaktycznych służących realizacji podstawy programowej znajdujących się w zasobach szkoły - w porozumieniu z dyrektorem tej szkoły;*
- 3) *udział w konsultacjach umożliwiających przygotowanie do rocznych egzaminów klasyfikacyjnych, o których mowa w ust. 4.*

8. *Cofnięcie zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, następuje:*

- 1) *na wniosek rodziców;*
- 2) *jeżeli uczeń z przyczyn nieusprawiedliwionych nie przystąpił do rocznych egzaminów klasyfikacyjnych, o których mowa w ust. 4, albo nie zdał rocznych egzaminów klasyfikacyjnych, o których mowa w ust. 4;*
- 3) *w razie wydania zezwolenia z naruszeniem prawa.*

art. 44l s.o.

1. Egzamin klasyfikacyjny, o którym mowa w art. 44k ust. 2 i 3, a także w art. 37 ust. 4, art. 115 ust. 3 i art. 164 ust. 3 i 4 ustawy - Prawo oświatowe, przeprowadza komisja powołana przez dyrektora szkoły.

2. Egzamin klasyfikacyjny przeprowadza się nie później niż w dniu poprzedzającym dzień zakończenia rocznych zajęć dydaktyczno-wychowawczych. Termin egzaminu klasyfikacyjnego uzgadnia się z uczniem i jego rodzicami.

3. Uczeń, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przystąpił do egzaminu klasyfikacyjnego w terminie ustalonym zgodnie z ust. 2, może przystąpić do niego w dodatkowym terminie wyznaczonym przez dyrektora szkoły.

4. Ocena ustalona w wyniku egzaminu klasyfikacyjnego jest ostateczna, z zastrzeżeniem art. 44m i art. 44n.

5. Dla ucznia technikum i branżowej szkoły I stopnia, nieklasyfikowanego z zajęć prowadzonych w ramach praktycznej nauki zawodu z powodu usprawiedliwionej nieobecności szkoła organizuje zajęcia umożliwiające uzupełnienie programu nauczania i ustalenie śródrocznej lub rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć prowadzonych w ramach praktycznej nauki zawodu.

art. 44zb pkt 6 i 7 s.o.

Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i sposób oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w szkołach publicznych, w tym:

(...)

- 6) warunki, tryb i formę przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego, a w przypadku ucznia, o którym mowa w art. 37 ust. 1 ustawy - Prawo oświatowe - także rodzaje zajęć edukacyjnych, z których nie przeprowadza się egzaminu klasyfikacyjnego, skład komisji powołanej do przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia prawidłowości przeprowadzenia tego egzaminu oraz odpowiedniego udokumentowania jego przebiegu;
- 7) tryb i formę przeprowadzania egzaminu poprawkowego, skład komisji powołanej do przeprowadzenia egzaminu poprawkowego, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia prawidłowości przeprowadzenia tego egzaminu oraz odpowiedniego udokumentowania jego przebiegu

(...)

§15 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych

1. Egzamin klasyfikacyjny, o którym mowa w art. 44k ust. 2 i 3 ustawy o systemie oświaty oraz art. 37 ust. 4, art. 115 ust. 3 i art. 164 ust. 3 i 4 ustawy - Prawo oświatowe, przeprowadza się w formie pisemnej i ustnej.

2. Egzamin klasyfikacyjny z plastyki, muzyki, techniki, informatyki i wychowania fizycznego ma przede wszystkim formę zadań praktycznych.

3. W technikum i branżowej szkole I stopnia egzamin klasyfikacyjny z zajęć praktycznych, zajęć laboratoryjnych i innych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, których programy nauczania przewidują prowadzenie ćwiczeń lub doświadczeń, ma formę zadań praktycznych.

4. Dla ucznia, o którym mowa w art. 37 ust. 1 ustawy - Prawo oświatowe, nie przeprowadza się egzaminów klasyfikacyjnych z:

- 1) obowiązkowych zajęć edukacyjnych: plastyki, muzyki, techniki i wychowania fizycznego oraz
- 2) dodatkowych zajęć edukacyjnych.

5. Egzamin klasyfikacyjny, o którym mowa w art. 44k ust. 2 i 3 ustawy o systemie oświaty oraz art. 115 ust. 3 ustawy - Prawo oświatowe, przeprowadza komisja, w której skład wchodzi:

- 1) nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne - jako przewodniczący komisji;
- 2) nauczyciel prowadzący takie same lub pokrewne zajęcia edukacyjne.

6. Egzamin klasyfikacyjny, o którym mowa w art. 37 ust. 4 oraz art. 164 ust. 3 i 4 ustawy - Prawo oświatowe, przeprowadza komisja, w której skład wchodzi:

- 1) dyrektor szkoły albo nauczyciel wyznaczony przez dyrektora szkoły - jako przewodniczący komisji;
- 2) nauczyciel albo nauczyciele zajęć edukacyjnych, z których jest przeprowadzany ten egzamin.

7. W przypadku gdy nie jest możliwe powołanie nauczyciela danego języka obcego nowożytnego albo języka łacińskiego w skład komisji przeprowadzającej egzamin klasyfikacyjny, o którym mowa w art. 164 ust. 3 i 4 ustawy - Prawo oświatowe, dla ucznia, który kontynuuje we własnym zakresie naukę języka obcego nowożytnego albo języka łacińskiego jako przedmiotu obowiązkowego lub uczęszcza do oddziału w innej szkole na zajęcia z języka obcego nowożytnego albo języka łacińskiego, dyrektor szkoły powołuje w skład komisji nauczyciela danego języka obcego nowożytnego albo języka łacińskiego zatrudnionego w innej szkole, w porozumieniu z dyrektorem tej szkoły.

8. Przewodniczący komisji uzgadnia z uczniem, o którym mowa w art. 37 ust. 4 oraz art. 164 ust. 3 i 4 ustawy - Prawo oświatowe, oraz jego rodzicami liczbę zajęć edukacyjnych, z których uczeń może przystąpić do egzaminów klasyfikacyjnych w ciągu jednego dnia.

9. Podczas egzaminu klasyfikacyjnego mogą być obecni, w charakterze obserwatorów, rodzice ucznia.

10. Z egzaminu klasyfikacyjnego sporządza się protokół, zawierający:

- 1) nazwę zajęć edukacyjnych, z których był przeprowadzony egzamin;
- 2) imiona i nazwiska osób wchodzących w skład komisji przeprowadzającej egzamin;
- 3) termin egzaminu;
- 4) imię i nazwisko ucznia;
- 5) zadania egzaminacyjne;
- 6) ustaloną ocenę klasyfikacyjną.

11. Do protokołu dołącza się odpowiednio pisemne prace ucznia, związłą informację o ustnych odpowiedziach ucznia i związłą informację o wykonaniu przez ucznia zadania praktycznego. Protokół stanowi załącznik do arkusza ocen ucznia.

12. Analizie poddane zostały również przepisy dotyczące zawieszenia zajęć i obowiązku dyrektora do przeprowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

art. 125a ust. 1 - 4 P.o.

1. Zajęcia w przedszkolu, innej formie wychowania przedszkolnego, szkole lub placówce zawieszają się, na czas oznaczony, w razie wystąpienia na danym terenie:

- 1) zagrożenia bezpieczeństwa uczniów w związku z organizacją i przebiegiem imprez ogólnopolskich lub międzynarodowych,
- 2) temperatury zewnętrznej lub w pomieszczeniach, w których są prowadzone zajęcia z uczniami, zagrażającej zdrowiu uczniów,
- 3) zagrożenia związanego z sytuacją epidemiologiczną,
- 4) nadzwyczajnego zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu lub zdrowiu uczniów innego niż określone w pkt 1-3 - w przypadkach i trybie określonych w przepisach w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 32 ust. 11.

2. W przypadku zawieszenia zajęć, o którym mowa w ust. 1, na okres powyżej dwóch dni dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego prowadzonej przez osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną - osoba kierująca tą inną formą wychowania przedszkolnego, organizują dla uczniów zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zajęcia te są organizowane nie później niż od trzeciego dnia zawieszenia zajęć, o którym mowa w ust. 1.

3. Zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, o których mowa w ust. 2, są realizowane:

- 1) z wykorzystaniem narzędzia informatycznego, o którym mowa w art. 44a ust. 1, lub

- 2) z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej zapewniających wymianę informacji między nauczycielem, uczniem i rodzicem, lub
- 3) przez podejmowanie przez ucznia aktywności określonych przez nauczyciela potwierdzających zapoznanie się ze wskazanym materiałem lub wykonanie określonych działań, lub
- 4) w inny sposób niż określone w pkt 1-3, umożliwiające kontynuowanie procesu kształcenia i wychowania.

4. O sposobie lub sposobach realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, o których mowa w ust. 2, dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego prowadzonej przez osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną - osoba kierująca tą inną formą wychowania przedszkolnego, informują organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny.

(...)

2. Forma przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego

[Egzamin klasyfikacyjny – regulacje prawne]

6.2 Uczeń realizujący obowiązek szkolny poza szkołą uzyskuje roczne oceny klasyfikacyjne na podstawie rocznych egzaminów klasyfikacyjnych z zakresu części podstawy programowej obowiązującej na danym etapie edukacyjnym, uzgodnionej na dany rok szkolny z dyrektorem szkoły. Zgodnie z art. 37 ust. 4 P.o. egzaminy klasyfikacyjne są przeprowadzane przez szkołę, której dyrektor zezwolił na spełnianie obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą.

6.3 Zasady organizacji i przeprowadzenia egzaminów klasyfikacyjnych zostały określone w przepisach ustawy o systemie oświaty oraz w przepisach wykonawczych. Zgodnie z art. 44l s.o. egzamin klasyfikacyjny, o którym mowa w art. 37 ust. 4 P.o., m.in.:

- przeprowadza komisja powołana przez dyrektora szkoły,
- przeprowadza się nie później niż w dniu poprzedzającym dzień zakończenia rocznych zajęć dydaktyczno-wychowawczych, a jego termin uzgadnia się z uczniem i jego rodzicami.

6.4 Najbardziej szczegółowe przepisy odnośnie organizacji i przeprowadzenia egzaminów klasyfikacyjnych zostały określone w §15 Rozporządzenia MEN w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych. Zgodnie z Rozporządzeniem MEN:

- egzamin klasyfikacyjny odbywa się w dwóch formach: ustnej i pisemnej;
- dla ucznia w realizującego obowiązek szkolny poza szkołą przeprowadza się egzaminy ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z wyłączeniem egzaminów klasyfikacyjnych z plastyki, muzyki, techniki oraz wychowania fizycznego;
- w skład komisji egzaminacyjnej wchodzi:

- dyrektor szkoły lub osoba desygnowana przez dyrektora szkoły, jako przewodniczący komisji,
- nauczyciel lub nauczyciele zajęć edukacyjnych, z których jest przeprowadzany egzamin;
- przewodniczący komisji uzgadnia z uczniem, przystępującym do egzaminu oraz jego rodzicami liczbę zajęć edukacyjnych, z których uczeń przystąpi do egzaminów klasyfikacyjnych w ciągu jednego dnia;
- z egzaminu należy stworzyć protokół, do którego dołącza się pracę pisemną ucznia oraz zwięzłą informację o udzielonych przez ucznia odpowiedziach.

6.5 Mając na uwadze powyższe, należy wskazać, że ustawy i przepisy wykonawcze określają:

- kto przeprowadza egzamin (komisja)
- termin egzaminu (nie później niż w dniu poprzedzającym dzień zakończenia rocznych zajęć dydaktyczno-wychowawczych) oraz zasady jego ustalenia (termin uzgadnia się z uczniem i jego rodzicami)
- zakres przedmiotowy egzaminów (egzaminy ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z wyłączeniem egzaminów klasyfikacyjnych z plastyki, muzyki, techniki oraz wychowania fizycznego)
- forma egzaminu (pisemna i ustna)
- dokumentowanie przebiegu egzaminu (protokół i załączniki).

6.6. Należy zwrócić uwagę, że przepisy dotyczące egzaminów klasyfikacyjnych są dość szczegółowe, jednakże nie zawierają wytycznych co do formy – stacjonarnej lub zdalnej takiego egzaminu.

[Możliwość przeprowadzenia egzaminów klasyfikacyjnych w formie zdalnej - wykładnia celowościowa przepisów]

6.7 Przepisy przytoczone w części pierwszej należy również przeanalizować pod kątem ich celu. Na wstępie należy wskazać, iż z żadnej z analizowanych regulacji nie wynika wprost obowiązek przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego dla uczniów realizujących obowiązek szkolny poza szkołą w formie stacjonarnej. Należy się więc zastanowić, czy stosując inne rodzaje wykładni niż językowa, można uznać, że przepisy określające zasady organizowania i przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych jako jedyną formę prowadzenia tych egzaminów przewidują formę stacjonarną.

6.8 Punktem wyjścia dla tej części rozważań jest zasada racjonalnego ustawodawcy. Zgodnie z tą koncepcją, polski prawodawca działa w sposób racjonalny, rozumie język, którym się posługuje, posiada spójną wiedzę pozaprawną dotyczącą materii, którą normuje i przede wszystkim jest konsekwentny aksjologicznie przez co wie jak tworzone przez niego prawo wpłynie na zachowania społeczne.

6.9 Zasady organizowania i przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego zostały opisane w ustawie o systemie oświaty oraz aktach wykonawczych do tych przepisów. W ramach tej samej ustawy zostały również uregulowane inne obowiązkowe egzaminy: ósmoklasisty, maturalny oraz eksternistyczny. Stopień szczegółowości regulacji dotyczących każdego z tych egzaminów jest różny, a przepisy dotyczące organizowania i przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego są wyraźnie największe. W ocenie Kancelarii jest to celowe działanie ustawodawcy i niesie za sobą wymierne skutki.

6.10 W celu wykazania znacznie szerszego spektrum możliwości w sposobie realizacji obowiązku szkoły w zakresie obowiązkowych egzaminów warto porównać przepisy dotyczące egzaminu klasyfikacyjnego do regulacji dotyczących egzaminu maturalnego. Obowiązek zorganizowania oraz zasady przeprowadzenia egzaminu maturalnego wynikają z art. 44zzb s.o. i nast. W tym zakresie obowiązują również regulacje Rozporządzenia MEN ws. egzaminu maturalnego. Przepisy te regulują m.in.:

- i. Obowiązek samodzielnej pracy przy oddzielnym stoliku w odległości zapewniającej samodzielność pracy oraz zakaz wnoszenia do sali materiałów pomocniczych (art. 44zzt s.o.).
- ii. Obowiązki przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego w zakresie przygotowania sal egzaminacyjnych oraz zabezpieczenia dokumentacji dotyczącej przygotowania i przebiegu egzaminu (§21 ust. 1 Rozporządzenia MEN ws. egzaminu maturalnego).
- iii. Procedury poprzedzające rozpoczęcie części pisemnej egzaminu maturalnego, m.in.:
 - wejście o wyznaczonej godzinie i losowanie numeru stolika (§36 ust. 4 Rozporządzenia MEN ws. egzaminu maturalnego);
 - rozdanie arkuszy egzaminacyjnych i kontrolę czy są kompletne (§36 ust. 5 Rozporządzenia MEN ws. egzaminu maturalnego).

6.11 Dogłębna analiza wskazuje, że żaden z przepisów ustawy o systemie oświaty oraz Rozporządzenia MEN ws. egzaminu maturalnego nie przesądza, że egzamin ten odbywa się w formie stacjonarnej. Przepisy nie zakazują również organizowania egzaminu maturalnego w formie zdalnej. Niemniej sposób skonstruowania wymogów organizacji i przeprowadzenia egzaminu maturalnego nie daje możliwości zorganizowania go w formie innej niż forma stacjonarna – w przepisach jest bowiem mowa o salach i stolikach, w których egzamin maturalny się odbywa. W podobny sposób kwestie techniczne i organizacyjne regulują przepisy dotyczące egzaminu ósmoklasisty.

6.12 Nie ulega wątpliwości, że ranga egzaminu maturalnego różni się od egzaminu klasyfikacyjnego. Tym samym zrozumiałym i logicznym jest, że stopień szczegółowości regulacji dotyczących tego pierwszego jest znacznie większy. Taki

sposób tworzenia prawa uzasadnia istotność egzaminu maturalnego, którego zadaniem jest sprawdzenie wiedzy zdającego na końcu danego etapu edukacji. Należy zatem uznać, że ustawodawca określając zasady prowadzenia poszczególnych egzaminów wziął pod uwagę ich istotność i wprowadził najbardziej szczegółowe warunki dla egzaminów najważniejszych i ograniczył wymogi organizacyjno-formalne dla egzaminów o niższej istotności.

- 6.13 Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że ustawodawca w sposób oczywisty pozostawił szkole znacznie większą swobodę w realizacji obowiązku przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego. Należy uznać, że działaniem zgodnym z brzmieniem przepisów oraz celem ustawodawcy jest przeprowadzenie egzaminu klasyfikacyjnego w formie zdalnej jak i stacjonarnej. To na dyrektorze szkoły spoczywa odpowiedzialność za prawidłowe przeprowadzenie egzaminów klasyfikacyjnych (tj. zgodnie z wymogami co do osób prowadzących egzamin, zakresu materiału czy też jego terminu). Według Kancelarii decyzja co do tego czy egzamin klasyfikacyjny powinien być przeprowadzony w formie stacjonarnej czy zdalnej należy również do dyrektora placówki.

3. Obowiązek organizowania zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a możliwość przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego w formie zdalnej

- 6.14 W kontekście przepisów dotyczących organizowania egzaminu klasyfikacyjnego należy się zastanowić nad stopniem wzajemnej relacji regulacji, które odnoszą się do obowiązku zorganizowania zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, zawartych w ustawie Prawo oświatowe, oraz regulacji odnoszących się do organizacji i przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego, tj. art. 44l s.o. oraz §15 Rozporządzenia MEN.

[Zakres obowiązku dyrektora, o którym mowa w art. 125a P.o.]

- 6.15 W art. 125a ust. 1 P.o. określono okoliczności skutkujące zawieszeniem zajęć. Zgodnie z tym przepisem zajęcia w szkole zawieszają się, na czas oznaczony, w razie wystąpienia na danym terenie:
- zagrożenia bezpieczeństwa uczniów w związku z organizacją i przebiegiem imprez ogólnopolskich lub międzynarodowych,
 - temperatury zewnętrznej lub w pomieszczeniach, w których są prowadzone zajęcia z uczniami, zagrażającej zdrowiu uczniów,
 - zagrożenia związanego z sytuacją epidemiologiczną,
 - nadzwyczajnego zdarzenia zagrażającego bezpieczeństwu lub zdrowiu uczniów innego niż określone w pkt 1-3 - w przypadkach i trybie określonych w przepisach w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 32 ust. 11 P.o.

- 6.16 Dalej w art. 125a ust. 2 P.o. określono obowiązek zorganizowania przez dyrektora zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w przypadku ziszczenia się przesłanek określonych w ust. 1. Przepis wskazuje, że „W przypadku zawieszenia zajęć, o którym mowa w ust. 1, na okres powyżej dwóch dni dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego prowadzonej przez osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną - osoba kierująca tą inną formą wychowania przedszkolnego, organizują dla uczniów zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zajęcia te są organizowane nie później niż od trzeciego dnia zawieszenia zajęć, o którym mowa w ust. 1.”
- 6.17 Z cytowanego wyżej przepisu jednoznacznie wynika, że ma on zastosowanie w przypadku, gdy:
- po pierwsze spełnione zostaną przesłanki zawieszenia zajęć (np. zagrożenie bezpieczeństwa uczniów),
 - po drugie spełniona zostanie przesłanka określona w ust. 2, tj. zawieszenie zajęć na okres powyżej dwóch dni.
- 6.18 Ustawa Prawo oświatowe przewiduje również inne przypadki, kiedy możliwe jest przeprowadzenie zajęć w formie zdalnej. Przykładowo w art. 117 P.o. wskazano, że „kształcenie ustawiczne może być prowadzone w formie dziennej, stacjonarnej lub zaocznej, a w przypadku form pozaszkolnych - także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość”.
- 6.19 W ocenie Kancelarii art. 125a ust. 1 i 2 P.o. należy rozumieć w ten sposób, że nakłada on na dyrektora placówki obowiązek zorganizowania zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w przypadku zawieszenia zajęć trwającego powyżej dwóch dni. Ma on zatem zastosowanie w przypadku zawieszenia zajęć, ale jednocześnie nie określa jedyne go możliwego przypadku, kiedy można organizować zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.
- 6.20 Aktem wykonawczym do art. 125a P.o. jest Rozporządzenie MEN ws. organizowania i prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Regulacje zawarte w tym akcie określają przede wszystkim wytyczne w zakresie nauczania zdalnego.
- 6.21 Zarówno w art. 125a P.o., jak i w Rozporządzeniu MEN nie doprecyzowano czym są zajęcia, o których mowa w przepisie. Zdaniem Kancelarii należy uznać, że pojęcie to odnosi się do obowiązkowych zajęć edukacyjnych, o których mowa w art. 109 P.o. Tym samym przepis ten w ogóle nie odnosi się do egzaminów.

[Brak ziszczenia się przesłanek skutkujących obowiązkiem prowadzenia zajęć w formie zdalnej a możliwość przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego w formie zdalnej]

- 6.22 W pierwszej kolejności należy odwołać się do treści art. 37 P.o. Zgodnie z art. 37 ust. 6 P.o. roczna i końcowa klasyfikacja ucznia spełniającego obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą odbywa się zgodnie z przepisami rozdziału 3a ustawy o systemie oświaty. Z kolei art. 37 ust. 7 P.o. daje uczniowi realizującemu obowiązek szkolny poza szkołą możliwość korzystania ze wsparcia szkoły m.in. poprzez prawo do uczestniczenia w niektórych zajęciach edukacyjnych. Z takiego brzmienia przepisów można wnioskować, że roczna klasyfikacja oraz egzamin klasyfikacyjny to odmienny od zajęć edukacyjnych rodzaj aktywności szkoły funkcjonującej w ramach polskiego systemu oświaty.
- 6.23 Taki wniosek należy również wywieść z treści art. 44a s.o., zgodnie z którym zajęciami edukacyjnymi są obowiązkowe i dodatkowe zajęcia edukacyjne, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 i 2 P.o. Treść przywołanego przepisu oraz treść innych przepisów rozdziału 3a ustawy o systemie oświaty wyklucza, aby egzamin klasyfikacyjny traktować jak zajęcia edukacyjne.
- 6.24 Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że art. 125a P.o. będzie skutkowało obowiązkiem przeprowadzenia zajęć, w których w ramach wsparcia szkoły może uczestniczyć uczeń realizujący obowiązek szkolny poza szkołą. Jednakże przepis nie odnosi się do sposobu przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego, gdyż egzamin nie stanowi zajęć w rozumieniu art. 125a P.o.
- 6.25 W ramach tych rozważań warto również ponownie odwołać się do innych egzaminów opisanych w ustawie o systemie oświaty, do których przeprowadzenia zobligowana jest szkoła, do której zapisani są uczniowie realizujący obowiązek szkolny poza szkołą. Analizie zostanie poddany egzamin maturalny.
- 6.26 Podobnie jak w przypadku możliwości przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego w formie zdalnej, żaden z przepisów ustawy o systemie oświaty oraz Rozporządzenia MEN ws. egzaminu maturalnego nie wskazuje, że egzamin nie może się odbyć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.
- 6.27 Na obowiązek przeprowadzenia egzaminu maturalnego w formie stacjonarnej nie będzie miała wpływu okoliczność w postaci ziszczenia się przesłanki z art. 125a ust. 1 P.o. i obowiązek prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Nie ulega wątpliwości, że w sytuacji np. zagrożenia epidemicznego egzamin maturalny w rozumieniu art. 44z z b s.o. i nast. oraz Rozporządzenia MEN ws. egzaminu maturalnego nie może się odbyć.
- 6.28 Mając na uwadze powyższe należy wyraźnie zaznaczyć, że owe przepisy funkcjonują oddzielnie. Obowiązek prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik

kształcenia na odległość, o którym mowa w art. 125a P.o. nie obliguje szkoły do przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Taki skutek bynajmniej nie wynika z obowiązujących przepisów. *A contrario* nie ma podstaw dla stwierdzenia, że w przypadku braku przesłanek do zawieszenia zajęć określonych w art. 125a, egzamin klasyfikacyjny musi odbyć się stacjonarnie.

- 6.29 W ocenie Kancelarii zakres obowiązywania art. 125a P.o. nie odnosi się do zasad organizowania i przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego. W przepisach ustawy Prawo oświatowe brakuje jednoznacznego odwołania do stosowania tej regulacji w przypadku egzaminów uregulowanych w ustawie o systemie oświaty.

[Zasady organizowania i przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych w Szkołach SwC]

6.30 W tym miejscu należy odnieść przedstawiony stan faktyczny do opisanych wyżej regulacji. Szkoły SwC organizują i przeprowadzają egzaminy klasyfikacyjne zgodnie z zasadami:

- 6.31 Egzaminy odbywają się raz w roku z każdego przedmiotu obowiązującego w danej klasie, z zastrzeżeniem, że uczeń realizujący obowiązek szkolny poza szkołą nie ma obowiązku zaliczenia egzaminów z plastyki, muzyki oraz wychowania fizycznego i nie otrzymuje oceny z zachowania.

→ W tym zakresie Szkoła działa zgodnie z art. 37 ust. 4 P.o. oraz §15 ust. 4 Rozporządzenia MEN.

- 6.32 Egzaminy klasyfikacyjne odbywają się w dniach od września do maja danego roku szkolnego. Uczeń może się zapisać na egzamin klasyfikacyjny na konkretny dzień na platformie edukacyjnej szkoły.

→ W tym zakresie Szkoła działa zgodnie z art. 44l ust. 2 s.o.

- 6.34 Egzamin pisemny trwa 60 minut, a ustny 15 minut. W egzaminie ustnym może uczestniczyć, w roli obserwatora, rodzic lub opiekun ucznia.

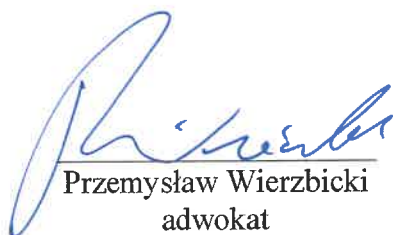
→ W tym zakresie Szkoła działa zgodnie z §15 ust. 9 Rozporządzenia MEN.

- 6.35 SwC określa sposób weryfikowania znajomości podstawy programowej. Zadania testowe oraz projekty przedstawiane w czasie egzaminu ustnego dotyczą zakresu części podstawy programowej obowiązującej na etapie edukacji danego ucznia.

→ W tym zakresie Szkoła działa zgodnie z art. 37 ust. 4 P.o.

- 6.36 Zdaniem Kancelarii należy uznać, że SwC, dopuszczając możliwość przeprowadzenia egzaminów klasyfikacyjnych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie narusza przepisów prawa oświatowego, bowiem żaden

z tych przepisów nie nakazuje prowadzenia egzaminów klasyfikacyjnych stacjonarnie. Nieuzasadnione dointerpretowanie przepisów prawa oświatowego i wywodzenie z nich, że wszystkie egzaminy klasyfikacyjne powinny odbyć się w formie stacjonarnej (wymagającej fizycznej obecności ucznia i nauczycieli w tym samym miejscu) znacznym stopniu utrudniałoby realizację ciążącego na Szkole obowiązku w zakresie przeprowadzenia egzaminów klasyfikacyjnych.

Przemysław Wierzbicki
adwokat

Kamila Cebelińska
doradca podatkowy